

ks. Jan Kazimierz Szczepański / Fr John Casimir SZCZEPAŃSKI

ze wspomnień / remembered by:

p. Magdy Bartosiewicz / Ms Magda Bartosiewicz

viii.2020

SPIS TREŚCI / CONTENTS

Krótki życiorys / Short biography	1
Dokumentacja / Documents	4

Biografia / Biography

Autor:

p. Magda Bartosiewicz

Szukałam w internecie informacji o zamordowanym w Działdowie w 1941 roku bracie mojego dziadka ze strony mamy, o księdzu Janie Kazimierzu Szczepańskim, i znalazłam stronę: „Biała Księga” męczeństwa duchowieństwa Polski w XX w.

Brat dziadka urodził się we wsi Zawady parafia Chojnata woj. łódzkie w 1902 roku — prawd. 21 czerwca — jako dziewiąty z dziesięciorga rodzeństwa.

Ochrzczony został trzy dni później, 24 czerwca 1902 r. — nie wiem czy wg kalendarza juliańskiego czy gregoriańskiego, na innych metrykach podawane są obie daty — w kościele parafialnym pw. św. Marcina w Chojnacie, ok. 3.5 km od Zawady.

Dzieciństwo spędził w rodzinnej wiosce. Uczył się prawd. w lokalnej szkole w Chojnacie, której prefektem — od 1911 r., przez 10 lat — był ks. Michał Woźniak, proboszcz parafii, który został później zamordowany przez Niemców w KL Dachau. Dwa dni w tygodniu uczył dzieci katechizmu i historii świętych.

Ksiądz Woźniak [...] miał znaczący wpływ na całą parafię Chojnata, a więc i na rodzinę Szczepańskich. W jego kronice parafii Chojnata dwukrotnie wspomina o najstarszym bracie mojego dziadka Józefie Szczepańskim, który był od ks. Jana o 20 lat starszy. W 1917 roku pisał: „od 1 grudnia jest wójtem Józef Szczepański, człowiek niezmiernie uczciwy”, a 1918: „[...] sporządzono odpowiedni protokół umocowany podpisami: p. Jana Korwina Juszkiewicza, Jana Snopkowicza, obecnego właściciela Chojnaty, ks. Michała Woźniaka proboszcza Chojnickiego oraz prezesa dozoru kościelnego Józefa Szczepańskiego, sołtysa wsi Chojnata Antoniego Barańskiego i członka dozoru Piotra Sobczaka”.

W 1999 r. św. Jan Paweł II beatyfikował ks. Michała

sources:

Ms Magda Bartosiewicz

I was looking over the Internet for information about Fr John Casimir Szczepański, my grandfather's brother on my mother's side, murdered in Działdowo in 1941, and found the page: „White Book” Martyrology of the clergy of Poland in XX century.

My grandfather's brother was born in the village of Zawady, in Chojnata parish, Łódź Province, in 1902 — prob. on 21st of June — as the ninth of ten siblings.

He was baptized three days later, on 24th of June 1902 — I do not know if the quoted date is according to the Julian or Gregorian calendar, for both dates are given on other records — in St Martin parish church in Chojnata, c. 3.5 km from Zawady.

He spent his childhood in his home village. Was prob. educated at the local school in Chojnata, where religious lessons were given — from 1911, for 10 years — by Fr Michael Woźniak, parish priest, who was later murdered by the Germans in KL Dachau. Two days a week he taught to children the catechism and history of saints.

Fr Woźniak [...] had great influence over Chojnata parish, including Szczepański family. In parish chronicle name of Joseph Szczepański, my grandfather's oldest brother, who was Fr John's 20 years senior, is mentioned twice. In 1917 he noted: „from 1st of December Mr Joseph Szczepański, man deeply honest is village elder”, and in 1918: „[...] A relevant protocol made official by signatures of: Mr John Korwin Juszkiewicz, John Snopkowicz, current owner of Chojnata, Fr Michael Woźniak, Chojnata parish priest, Mr Joseph Szczepański, and chairman of church guardians, Anthony Barański, Chojnata elder, and Mr Peter Sobczak, member of church guardians was prepared”.

In 1999 St John Paul II beatified Fr Michael

Woźniaka.

Duży wpływ na wybory najmłodszego syna miała również matka Józefa Rozalia, ponieważ ojciec Jan zmarł kiedy mój dziadek Wincenty Roch miał 10 lat, jego brat Władysław miał 7 lat, Jan Kazimierz 5 lat a najmłodsza siostra Helena 3 lata, a starsze rodzeństwo po kilkanaście. Cały ciężar wychowania dzieci oraz prowadzenia gospodarstwa i domu spoczywał na jej barkach.

Wspomniany Wincenty Roch i jego brat Władysław walczyli o odzyskanie niepodległości ojczyzny w 1918 roku. Na jednym ze zdjęć z domowego archiwum dziadek jest w mundurze wachmistrza 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich. Dziadek często odwiedzał księdza Jana w parafiach, w których on pracował. Moja mama mawiała, że opowiadał jak jeździł do Białej Rawskiej (gdzie ks. Jan był wikariuszem) rowerem.

Uczęszczał ^{prawd.} do seminarium warszawskiego i 12 lutego 1928 r., w katedrze warszawskiej, przyjął święcenia kapłańskie.

Jak podaje „Biała Księga” był – jak wspominałam – wikariuszem parafii Biała Rawska (do 1929), Żyrardów (od 1929) i Nowe-Miasto (od 1933). Na tej ostatniej placówce był jednocześnie prefektem tamtejszych szkół (1933-4). W 1934 r. został kapłanem Zakładu Wychowawczego „Czerwony Dwór” w Pustelniku k. Marek. Ponadto posługiwał jako prefekt w lokalnej szkole...

W 1937 r. został proboszczem parafii Giżyce. Potwierdzeniem pracy w Giżycach dziadka brata jest tablica na pomniku postawionym przy tamtejszym kościele.

Dalsze losy opisuje „Biała Księga”:

„Po niemieckiej i rosyjskiej inwazji Polski w 09.1939 i rozpoczęciu II wojny światowej aresztowany przez Niemców ok. 11.03.1941 w parafialnych Giżycach, podczas aresztowań polskich kapłanów katolickich rejencji Zichenau. Prawd. przetrzymywany w więzieniu w Płocku. Następnie przewieziony do obozu koncentracyjnego KL Soldau, gdzie zginął”...

Po zamordowaniu w KL Soldau jego matce Józefie Niemcy przystali jego zakrwawioną koloratkę i zegarek kieszonkowy. Koloratka spłonęła w pożarze domu. Zegarek natomiast pokazywała mi babcia i jest on jeszcze w posiadaniu moich krewnych...

Po wojnie w domu dziadków nie mówiło się zbyt dużo przy dzieciach o wujku księdzu, bo to było za wczesnej komuny niebezpieczne i gdyby o tym powtarzali w szkole mogłoby to mieć swoje konsekwencje.

Kiedy ja byłam dzieckiem rodzice pokazywali mi

Woźniak.

Decisions made by the youngest son, Fr John, were also influenced by his mother, Josepha Rosalia. His father, John Rock, died when my grandfather Vincent was 10 years old, Vladislaus his brother was 7, John Casimir 5 and youngest sister Helen 3 years old, and the eldest siblings were teens. The full burden of rearing children up and running the farm and family house fell on her shoulders...

The aforementioned Vincent Rock and his brother Vladislaus took part in Polish wars of independence in 1918. On one of pictures held in our archives the grandfather is in 14. Jazłowiec Uhlans Cavalry Regiment's uniform. Grandfather visited Fr John often in his parishes. My mother used to recall that to Biała Rawska, where Fr John was a vicar, he drove on a bicycle...

He studied ^{prob.} at the seminary in Warsaw and on 12th February 1928, in the Warsaw cathedral, was ordained a priest.

According to „White Book” he was the vicar in Biała Rawska (until 1929), Żyrardów (from 1929) and Nowe-Miasto (from 1933) parishes. While serving at the latter he was also (1933-4) the prefect of local schools. In 1934 he became the chaplain of the „Red Manor” Educational Institution in Pustelnik n. Marki. In addition he ministered as a prefect at a local school.

In 1937 he became the pastor of the Giżyce parish. My grandfather's ministry in Giżyce is confirmed by the plaque on the monument erected next to the local church.

His fate thereafter describes the „White Book”:

„After German and Russian invasion of Poland in 09.1939 and start of the II World War arrested in c. 11.03.1941 by the Germans in his Giżyce parish, during mass arrests of Polish Catholic priest from Zichenau regency. Prob. jailed in Płock prison. From there transported to KL Soldau concentration camp where perished”.

After the murder in KL Soldau the Germans sent his mother Josepha his bloodied clerical collar and a pocket watch. The collar was lost in a house fire. The watch however is still owned by my relatives and was shown to me by my grandmother.

After the war there was not much talk about my uncle in the grandparents' house, especially in front of the children, because during early years of communism it was too dangerous and if children repeated at school stories heard it might have had serious consequences.

When I was a child my parents showed me a pla-

tablicę znajdującą się w archikatedrze św. Jana w Warszawie z nazwiskami zabitych przez Niemców księży diecezji warszawskiej, na której było również nazwisko brata dziadka.

Po wojnie dziadek ze strony taty, który pochodził z sąsiedniej wsi i dobrze znał rodzinę zamordowanego, znalazł w zniszczonej Warszawie przedwojenne zdjęcie księdza Jana Kazimierza Szczepańskiego z kuzynem księdzem Romanem Fiks. Prawdopodobnie ich matki były siostrami.

Ksiądz Fiks również był aresztowany przez Niemców, przebywał w obozach. Przeżył wojnę i wg informacji mojej mamy pracował w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Pruszkowie-Żbikowie, gdzie odwiedziła go ze swoim ojcem po ukończeniu osiemnastu lat tj. w 1961 r. Po śmierci został pochowany na cmentarzu w Chojnacie. W internecie znalazłam o nim taką informację:

„ks. kpt. rez. FIKS Roman - ur. 05.II.1896, kapelan rez. 01.I.1927, 145 Rezerwowego Pułk Piechoty, 44 Dywizja Piechoty (od 04.IX.1939), proboszcz parafii przy kościele pw. Św. Trójcy w Bolimowie”

źródła:

- „ks. Michał Woźniak”:
<http://www.swzygmunt.knc.pl/SAINTS/HTMS/0516bIMICHALWOZNIAKmartyr01.htm>
- „Biała Księga”:
http://www.swzygmunt.knc.pl/MARTYROLOGIUM/MARTYROLOGY_main_01.htm
- <https://www.dws.org.pl/viewtopic.php?f=159&p=1800205>

que in the Cathedral of St. John in Warsaw with the names of priests from the Warsaw diocese killed by the Germans, with the name of my grandfather's brother on it.

After the war my father's grandfather, who came from a neighboring village and knew the family of the murdered well, in the destroyed Warsaw found a pre-war photo of Fr John Casimir Szczepański with his priest cousin, Fr Roman Fiks. Their mothers were probably sisters.

Fr Fiks was also arrested by the Germans. Was in camps. He survived the war and, according to my mother, worked in the parish of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary in Pruszków-Żbików, where she visited him with her father at the age of eighteen, i.e. in 1961. After his death he was buried in the cemetery in Chojnata. Over the Internet I found the following info:

„Res. Capt. Fr FIKS Roman — b. 05.II.1896, reserve chaplain 01.01.1927, 145 Reserve Infantry Regiment, 44 Infantry Division (from 04.IX.1939), pastor of the parish at Holy Trinity church in Bolimów”...

sources:

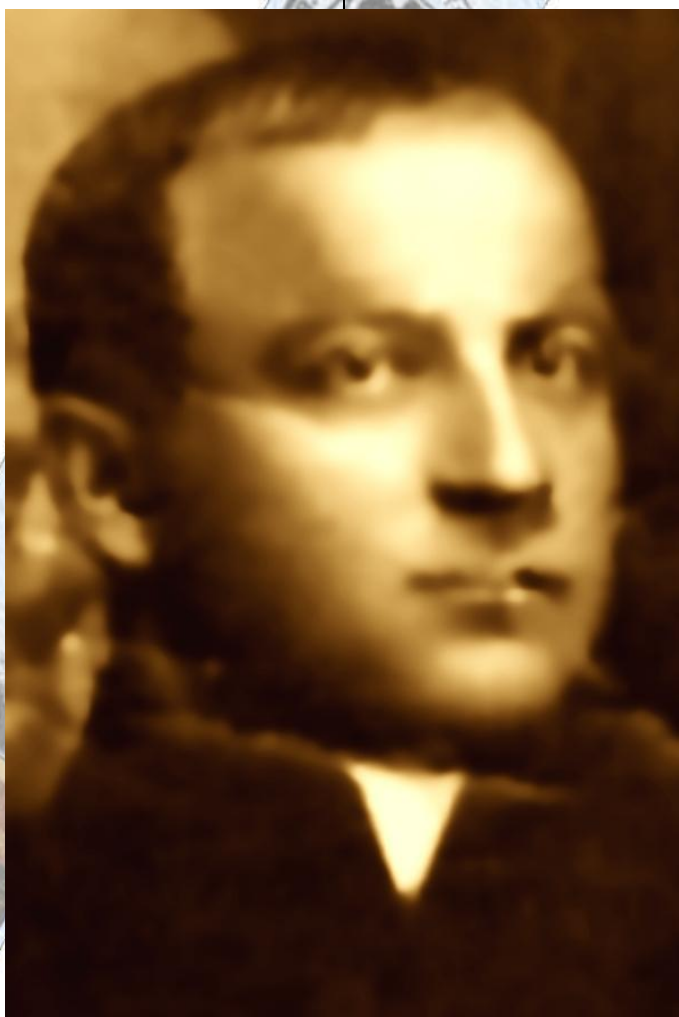
- „ks. Michał Woźniak” (in Polish):
<http://www.swzygmunt.knc.pl/SAINTS/HTMS/0516bIMICHALWOZNIAKmartyr01.htm>
- „White Book”:
http://www.swzygmunt.knc.pl/MARTYROLOGIUM/MARTYROLOGY_main_01.htm
- <https://www.dws.org.pl/viewtopic.php?f=159&p=1800205>

Dokumentacja / Documents

ks. Jan Kazimierz Szczepański
źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

Fr John Casimir Szczepański
source: Ms Gregory Łojewski archives

ks. Jan Kazimierz Szczepański
źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

Fr John Casimir Szczepański
source: Ms Gregory Łojewski archives

ks. Jan Kazimierz Szczepański
źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

Fr John Casimir Szczepański
source: Ms Gregory Łojewski archives

68. Свѣдѣніе вѣдѣево Чойната одиначнаго
 двадцати девятиго Чойна, имѣющаго девяти
 сотъ вторую года въ тѣхъ годахъ поименомъ.
 Евангелие Евѣ Щепанскій / Jan Szczepański
 получилъ въ Забавѣ сорока лѣтъ отъ роду въ при-
 сутствіи Исидора Вогоры двадцати девяти лѣтъ издѣла
 въ сфрагматическомъ и Табула Свѣдѣево въ Забавѣ, котораго издѣла
 сорока лѣтъ и продолжилъ Намъ имѣющаго сфрагматическомъ
 поименомъ въ Забавѣ двадцати девяти лѣтъ издѣла
 сего имѣющаго и года двадцати лѣтъ отъ закон-
 нойго имени Исидора Вогоры / Isidorus Bogory
 / Wiesławski / сорока лѣтъ отъ роду. Имѣющаго отъ имени
 свѣдѣево Исидора Вогоры / Isidorus Bogory / сорока лѣтъ
 лѣтъ отъ имени Евѣ Щепанскій / Jan Szczepański /
 о вѣдѣево имѣющаго его бѣны Исидора Вогоры и
Антоніуса Свѣдѣево. Антоніусъ свѣдѣево и
 свѣдѣево имѣющаго, Намъ и отъ имени подлиннаго
 то свѣдѣево имѣющаго. — Кс. Серафимъ Трѣбу
Jan Szczepański

ks. Jan Kazimierz Szczepański
 zapis w parafialnej księdze chrztów, Chojnata
 źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

Fr John Casimir Szczepański
 Chojnata baptims' record book
 source: Ms Gregory Łojewski archives

ks. Jan Kazimierz Szczepański i ks. Roman Fiks (stoi)
źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

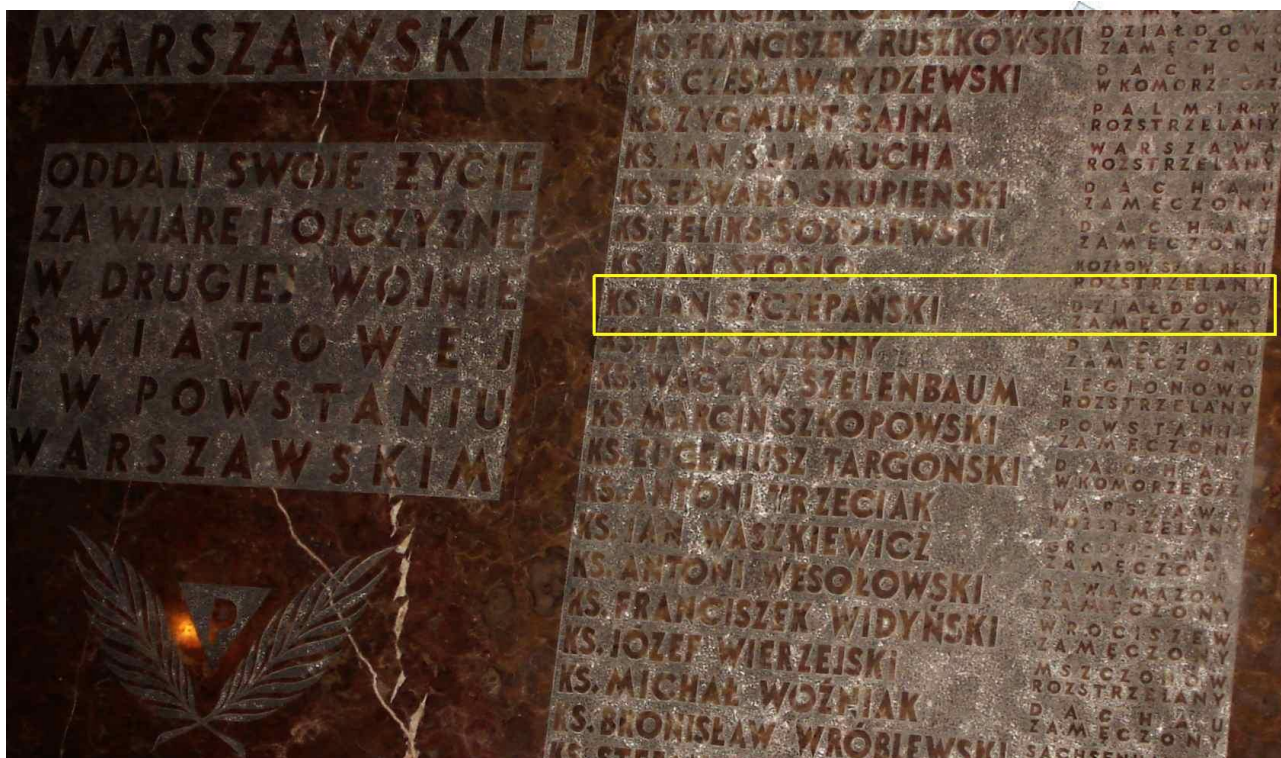
Fr John Casimir Szczepański and Fr Roman Fiks (standing)
source: Ms Gregory Łojewski archives

źródło: www.polskaniezwykla.pl

Parish church, Giżyce

Kapłani arch. warszawskiej polegli w czasie II wojny światowej

Tablica pamiątkowa, fragm.

Katedra pw. św. Jana, Warszawa

źródło: archiwum p. Grzegorza Łojewskiego

Clerics of Warsaw archdiocese who perished during II World War

Commemorative plaque, fragm.

St John Cathedral, Warsaw

source: Ms Gregory Łojewski archives

